

MEB 16 milyona rehberlik hizmeti verdi

RÖPORTAJ: SEMİH ALTIN Sayfa 4'te

MEB 16 milyona rehberlik hizmeti verdi

Covid-19 salgını ile mücadele günlerinde en fazla etkilenen alanlardan birisi de eğitim oldu. Yaklaşık 18 milyon öğrencinin ilkökul, ortaokul ve lise kademesinde eğitim aldığı okullar kapanınca Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) uzaktan eğitim ile öğrencilerin eğitimine destek olmaya başladı. Diğer taraftan öğrencilerin psikolojik sağlamlıklarını korumak için çok sayıda destek programı geliştirildi. Bu dönem kahramanları meslek liseleri oldu. Ülkemizin ihtiyaç duyduğu ürünleri hızla ürettikleri. Pandemi sürecinde tüm bu gelişmeleri MEB Bakan Yardımcısı Mahmut Özer değerlendirdi.

■ **Yaklaşık 18 milyon öğrencinin uzaktan eğitim süreçlerini yönetebilmek oldukça zor bir iş. Hazırlık mıydı?**
Bu çağa bir kırsal salgına hiçbir ülkeye hazır değildi. Önemli olan yeni duruma ne kadar hızlı cevap verebildiğiniz ve eğitimi devam ettirebilecek alternatif yöntemler geliştirip geliştiremediğiniz. Bu konuda Bakanlık olarak çok hızlı cevap verdik. Yıllardan beri öğrenci ve öğretmenlere destek olmak için geliştirilen EBA altyapısı hemen devreye alındı. Temel eğitim ve ortaöğretim öğretmenlerimizin hızla içerik geliştirmeye ve bunları EBA'da yayımlamaya başladılar. Diğer taraftan internet erişimi olmayan veya bilgisayar olmayan öğrencilerimizin için TBT ile işbirliği yaparak tüm kademelelerde televizyon yayınları ile uzaktan eğitime destek olmaya başladık. Sunulan hizmet, sürekli geliştiriliyor ve çeşitlendiriliyor. Sürekli güncellenen içerikler ve yeniliklerle uzaktan eğitim yaklaşımını hızla yaygınlaştırmaya devam ediyor. Mayıs ayı itibarıyla ile liselere geçiş sistemi kapsamında merkezi sınavla hazırlanan 8.sınıf öğrencilerinin ve yükseköğretim kurumları sınavına hazırlanan 12.sınıf öğrencilerinin için TBT üzerinden hafta sonları destek yayınına başladık.

■ **Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin kazanımları nota dönüştürülmedi. Nasil bir telefi eğitim planlayınız?**
Bu zorlu süreçte herkes eşi şartlarına sahip değil. Ailelerin sosyoekonomik ve eğitim seviyeleri evde eğitime öğrencilerin başlangıçta daha belirleyici oluyor. Dolayısıyla bu farklılıkların azaltmak için ciddi bir telefi eğitim planlayınız. Uzaktan eğitimin zaten öğrencilerin eğitimden kopmalarını önlemek için hızla geliştirildiğinde öğrencilerin okulla telefi eğitimine yönelik hızla buluşmalarını arttırmak için yapıyoruz. Yüz yüze eğitim başlangıcında telefi eğitimleri için öncelikli aşgımları ve ya hafta sonları yapılan desteklere ve yetiştirme kurslarını kullanmayı planlıyoruz. Dolayısıyla ciddi bir telefi eğitim olacak ve telefi sürecinin de performansını ölçeceğiz.

■ **Bu süreçte öğrencilerin ve ailelerinin psikolojik desteği ihtiyaçları gideriliyor. Bu konuda neler yapıyorsunuz?**

Bu konuda Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğümüz oldukça donanımlı. Bu salgından önce de Elazığ ve Malatya depremin günlerinde aktif olarak sahada olduk ve öğrenci ve vatandaşlarımızı psikolojik danışmanlık ve rehberlik desteği sağladık. Covid-19 ile mücadele günlerinde de çok hızlı devreye çıktık. Önce öğrenci, gençler ve vatandaşlarımızın psikolojik sağlamlığını desteklemeye yönelik işi ayni rehber hazırladık. "Aileler İçin Çocuklara Yardım Rehberi", "Yetişkinler İçin Bilgilendirme Rehberi" ve "Gençler İçin Bilgilendirme Rehberi". Okul önce-

Pandemi sürecinden en fazla etkilenen alanlardan biri eğitim oldu. Okulların kapanması ile 18 milyon öğrenciye uzaktan eğitim veren Milli Eğitim Bakanlığı, hem veli hem öğrencilere psikolojik destek için de rehberlik hizmeti verdi. Covid-19 ile mücadele günlerinde hızla sahaya inen meslek liseleri ise üretimleri ile sürecin kahramanı oldu.

si ve ilkökul öğrencilerimize yönelik psikolojik etkilere karşı kitapçığı belirli aralıklarla yayımlamaya başladık. Bu yayınlar oldukça beğenildi. Şimdi çizgi filmleri de yapılmaya başlandı. Diğer taraftan 81 ilde 242 farklı noktada hizmet veren rehberlik ve araştırma merkezlerini devreye aldık. Rehberlik ve araştırma merkezlerimizi kullanarak 81 ilde vatandaşlarımızın bu sürecin zorluklarını aşmada rehberlik hizmeti sunabilmek için "Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Bilgilendirme Hattı" çağrı merkezi kurduk. 81 ilde bu çağrı merkezine telefonla ulaşan her yaştan vatandaşımıza rehberlik ve araştırma merkezlerinde görevli uzmanlarımız, özel eğitim ve rehberlik öğretmenlerimiz rehberlik desteği sağlıyorlar. Salgın ile mücadele döneminde şu ana kadar okul rehberlik ve psikolojik danışma servislerimiz ve rehberlik ve araştırma merkezlerimiz tarafından sunulan rehberlik hizmetinden 9 milyon 623 bin 325 öğrenci ve 6 milyon 689 bin 482 veli toplu 16 milyon 312 bin 807 kişi faydalandı. Bu sayı sürekli artıyor.

■ **Çok büyük bir rakam. Çok büyük bir boşluğu dolduruyorsunuz. Bunlar çok sevindirici gelişmeler. Özel eğitim öğrencileri için aslında uzaktan eğitim uygulamaları yıllardır beri destekleyici bir ihtiyaçtı. Bu konuda bir açılımınız olacak mı?**

Bu süreci fırsat dönüştürdük ve tam da ifade ettiğiniz gibi yıllardan beri dile getirilen böyle bir ihtiyacı karşıladık. Özel eğitim öğrencilerimizin farklılaştırılmış ve zenginleştirilmiş eğitim ihtiyaçlarına destek olabilecek özleşmiş bir dijital bir platform olan "Özel Eğitimdeyim" mobil uygulamamızı geliştirdik. Kısıtlı süreyle bu hizmet kullanmaya başladık bu mobil uygulamamız. Özel eğitim okullarına ve kaynaştırma eğitimine devam eden, işleme ve görme yetersizliği, hafif, orta veya ağır duyu ve zihinsel yetersizliği veya özün spektrum bozukluğu ile öğrenme güçlüğü olan öğrenciler, aileler ve veliler bu mobil uygulamada stretileri geliştirilen tüm özel eğitim için ve uygulamalardan ücretsiz yararlanabiliyorlar. Hizmetleri giren mobil uygulamaya bilgilendirme, okuma-yazma, matematik, hayati bilgiler, günlük yaşam, iletişim becerileri, sosyal beceriler gibi alanlara yönelik eğitim videoları, tüm özel eğitim ders ve yardımcı kaynak kitapları, etkinlik sayfaları ve taksimi, aile bilgilendirme videoları, bu alanlara yönelik interaktif uygulamaları içeriyor. İçerikler sürekli güncelleniyor ve zenginleştiriliyor.

Geçen hafta da özel eğitim öğrenci ve mezunlarımızın EKPS'ye hazırlanabilmeleri için geliştirdiğimiz EKPS mobil uygulamamızı hizmete aldık. Tamamen ücretsiz olan mobil uygulama sayesinde özel eğitim

Röportaj: Semih Altın

İhtiyaç olan öğrenci ve mezunlar EKPS'ye sınavına kolayca hazırlanabilme şansına sahip olacaklar. Dolayısıyla bu yeni mobil uygulamaya da özel eğitim mezunlarımızın istihdamlarına önemli bir destek sağlanacak.

■ **Covid-19 ile mücadele günlerinde kahramanları gereken meslek liseleri oldu. Bunu nasıl başardınız?**

Aslında geldiğimiz nokta son iki yıldır yoğun çalışmalarımızın sonunda güçlenen mesleki eğitim neler yapabileceğini göstermesi açısından oldukça anlamlı. Yıllardan beri bir problem alanı olarak tanımlanan mesleki eğitim artık kendine geliyor. Öncelikle de mesleki eğitimi güçlendirmek için MEB tarafından çok sayıda başarılı proje gerçekleştiriliyordu. Biz mesleki eğitimde tüm sorun alanlarına ve gözlemlerine yönelik sistematik bir bakış açısı geliştirdik ve e zamanı çok sayıda alanda iyileştirme yaptık. Yola çıkarken amacımız, ülkemizin ihtiyaç duyduğu bir mesleki eğitim sistemi inşa etmekti. Bu süreçte eğitimci yetiştirme ile eğitim sürecinin tamamını birlikte yönetmeyi ve istihdam öncelerini birleştirme yaklaşımını geliştirdik. Türkiye'de özel sektör mesleki eğitimde ilk kez bu şekilde bakanlık işbirliğine girdiler. Diğer taraftan Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan, Adalet Bakanlığı'na, Ticaret Bakanlığı'ndan ve Sağlık ve Teknoloji Bakanlığı'na kadar çok sayıda bakanlığımızla ciddi iş birlikleri geliştirdik.

■ **Bu işbirliklerinden de biraz bahsedebilir misiniz?**

Kültür ve Turizm Bakanlığı ile turizm alanında ihtiyaç duyulan insan kaynağının yetiştirilmesi ile ilgili ciddi işbirlikleri halinde devam ediyor. Bu kapsamda da mülkiyetle ilgili değişiklikler yapıldı. Diğer taraftan Adalet Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı ile ilgili alanlarda mesleki eğitimi

tüm güçlendirilmesini kapsayan önemli projeler başlatıldı ve başarılı bir şekilde devam ediyor. Diğer taraftan Sağlık ve Teknoloji Bakanlığı ile İstanbul'da mesleki eğitimin güçlendirilmesi ile ilgili ISO, ITO ve ITU'nun dâhil olduğu ciddi bir işbirliğimiz halen devam ediyor. Ayrıca, Sağlık ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Ajansları koordinasyonunda faaliyetlerini yürüten kalkınma ajansları 2019 yılında "Mesleki ve Teknik Eğitim" konusuna ulusal tema olarak belirlediler ve 26 kalkınma ajansının bu tema özelinde faaliyetleri yürütmesini sağladılar. Bu kapsamda Ajanslar mesleki ve teknik eğitim kurumlarımızın geliştirilmesine yönelik 118 Milyon TL destek sağladılar. Bu çoklu destekler mesleki eğitimin güçlenmesinde çok önemli katkılar sağladı.

■ **Tüm bu iş birlikleri kısa sürede etkilerini de göstermiş oldu.**

Evet. Kısa sürede bu iş birliklerinin meyvelerini de aldık. Mesleki eğitime öğrenci sayımız bir yılda yaklaşık yüzde 17 arttı. Meslek liselerimize ilk kez yüzde 1'lik başarı ödülünden öğrenci aldık ki bu mesleki eğitim tarihimize ilk kez oluyor. Çıraklık-kalfalık-ustalık geleneksel eğitiminin sürdürüldüğü mesleki eğitim merkezlerindeki öğrenci sayımız yüzde 62 arttı. Mesleki eğitim alan öğretmenlerimizin iş başı ve mesleki gelişim eğitimleri yüzde 700 arttı. Diğer taraftan mesleki eğitim kurumlarımızda diğer sermaye kapasitesinde yapılan üretim yüzde 40 artarak 400 milyon TL bandına yükseldi. Geliştirildiği gibi tüm alanlarda mesleki eğitiminde kısa sürede önemli işlevselleme sağlandı. En önemlisi artık akademik olarak başarılı olan öğrencilerimiz de mesleki eğitimi tercih etmeye başladılar.

■ **İnşallah bir başarı hikayesi olacaktır. En son değindiğiniz konu çok önemli. Çünkü 'katsayı uygulaması' mesleki eğitime başarılı öğrencilerin alınmasını ve ciddi bir darbe indirmişti.**

Evet. "Katsayı uygulaması" mesleki eğitim mezunlarımızın yükseköğretime erişimlerine kısıtlama getirince akademik olarak başarılı ve yükseköğretime devam etmek isteyen öğrenciler mesleki eğitime gitmedi. Dolayısıyla bu kısıtlama mesleki eğitime görece daha az başarılı öğrencilerin gitmesine neden oldu. Daha sonra tüm liseleri sınavla öğrenci yerleştirme uygulamasına benzer bir tablo ortaya çıktı. Bu tablo, mesleki eğitimin bir bütün olarak göz önüne alınarak kaybetmesine yol açtı. En büyük fatrta bu oldu. İşte Covid-19 ile mücadele günlerinde güçlendirildiği mesleki eğitimin hızla sahaya in-

mesi, yaptıklarının sürekli basında yer alması ve toplum tarafından takdir edilmesi kaybedilen bu özgeçmişin tekrar kazandı. Mesleki eğitim camiasının kendine güveni geldi.

■ **Bu öz güven kazamı üretim kapasitesinde de yansdı.**

Evet. İlk günlerden itibaren hemen planlamamızı yaptık. Önce temizlik malzemeleri ve dezenfektan üretimine yoğunlaştık. Kısa sürede 81 ilde yaklaşık 54 bin okulumuzun tüm temizlik ve dezenfektan ihtiyacını karşılayabilir duruma geldik. Sonra temininde güçlük çekilen maske üretimine el atarak hızla üretime başladık. Kısa sürede ayda iki milyon cerrahi maske üretebilir duruma geldik. Talepleri yetiştiremiyorduk. Üretim kapasitesini artırmak için cerrahi maske makinesi üretimine odaklandık ve kısa sürede makineyi ürettik. Böylece bir anda ayda 15 milyon cerrahi/tebbi maske üretimine kapasitemiz ulaştık. Sadece İstanbul'da ayda 5 milyon üretiliyoruz. Sağlık çalışanlarımızın ihtiyaç olan yüz koruyucu süper ve tek kullanımlık önlük ve tulum üretime başladık. Her geçen gün üretim kapasitemizi ve ürün çeşitliliğimizi artırdık. Üretilen ürünlerimizi 81 ilde Valiliklerimizin koordinasyonunda ihtiyaç noktalarına ulaştırarak, halen üretimlerimizi de devam ediyor. Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğümüz, Bakanlığımız tüm birimleri, 81 ilde yöneticilerimiz, okul yöneticilerimiz, öğretmenlerimiz ve öğrencilerimiz inanılmaz bir fedakarlık örneği gösterdiler. Zor günler, ülkesi için fedakarlık yapabilecek yigiti insanları talep eder. Bakanlığımızın tüm birimleri gibi meslek liselerimiz de bu sürecin gereken yitici insanları olduklarını ve kara gün dostu olduklarını gösterdiler.

■ **Siz bunlarda da yetkinimden. Solunum cihazı, maske makinesi ve hava filtrasyon cihazları gibi çok farklı ürünleri ürettiniz. Bunu nasıl başardınız?**

Yukarıda değindiğim ürünleri üretmek ve değindiğiniz gibi başan hikayeleri daha fazla görürken olmaya başladıkça mesleki eğitim kurumlarımızın gereken işi götüreni daha da arttı. Hemen İstanbul, Bursa, Tekirdağ, Konya, Mersin ve Hatay gibi on farklı ilimizde meslek liselerimiz bünyesinde AR-GE merkezleri kurduk. Her bir AR-GE merkezimizi fark bir ürünün üretimine iş için teşvik etti ve gerekli yatırımlarını yaptı. Öz güvenleri de artırdı bu okullarımızda kısa sürede sonuç aldık. Şu ana kadar cerrahi maske makinesi, solunum cihazı, N95 standardında maske makinesi, video laringoskop cihazı, yoğun bakım yatağı, hava filtrasyon cihazı, numune alma ünitesi gibi çok sayıda ürünü bu AR-GE merkezlerimizde ürettik. Bu merkezlerde üretim çeşitliliğini arttırmaya devam ediyoruz.

■ **Covid-19 ile mücadele günlerinde üretim kapasitesini oldukça arttırmış görünüyor. Bundan sonrası için neler planlıyorsunuz?**

Bakanlık olarak bir taraftan bu sürecin en az hasarla atlattığımızı azami gayret gösterirken diğer taraftan tüm birimlerimizin bu süreçte yapısını daha dinamik hale getirmeye ve üretim ve hizmet kapasitesini de arttırmaya çalıştık. Bu anlamda süreç başarılı bir şekilde ilerliyor. Sonuçları da ortada. Bundan sonrasında bu süreçten elde ettiğimiz deneyimleri de dikkate alarak tüm süreçlerimizde daha da iyileştirme ve kaliteleştirme çalışmaları yapacağız.

mahmutocer2002@yahoo.com

MEB BAKAN YARDIMCISI MAHUT ÖZER

PARA | HABER

Salgın en çok ihracatı vurdu

**Tüketici fiyatları
Mayıs'ta yüzde 1.36
artarken, yıllık enflasyon
yüzde 11.39 oldu.
Ekonomistlere göre,
enflasyonun seyrini
talepteki canlanma,
uygulanan vergi artışları
ve devam eden kur
kaynaklı maliyet baskısı
belirleyecek...**

HÜLYA GENÇ SERTKAYA

hulya.genc@paradergi.com.tr

ENFLASYON, Mayıs'ta giyim ve ulaştırma grubundaki fiyat artışlarıyla beklentileri aştı. Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) Mayıs'ta aylık yüzde 1.36 artarken, yıllık enflasyon bir önceki aya göre 0.45 puan artışla yüzde 11.39 oldu. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, Mayıs'ta aylık bazda giyim ve ayakkabı grubunda fiyatlar yüzde 6.85, ulaştırma grubu fiyatları yüzde 3.30 artış gösterdi. Mayıs'ta gıda ve alkolsüz içecekler grubunda aylık fiyat artışı yüzde 0.24, yıllık fiyat artışı ise bir önceki aya göre 1.59 puan yükselişle yüzde 12.87 düzeyinde gerçekleşti. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) açıkladığı aylık fiyat gelişmeleri raporuna göre gıdadaki bu artışta hem taze meyve ve sebze hem de diğer işlenmemiş gıda gruplarında yıllık enflasyonun yükselmesi etkili oldu. Enerji enflasyonu uluslararası petrol fiyatları ve döviz kuru gelişmelerine bağlı olarak artarken, tüketici enflasyonunu sınırlamaya devam etti.

Önümüzdeki dönemde enflasyon seyrini talepte ortaya çık-

cak canlanmanın düzeyi, uygulanan vergi artışları ve kur kaynaklı devam eden maliyet baskısının belirlemeye devam edeceğini vurgulayan ekonomistler, yıllık enflasyonun lehte baz etkisiyle yaz aylarından itibaren düşüşe geçebileceğine işaret ediyor.

İSO İMALAT PMI 40.9'A YÜKSELDİ

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) Mayıs'ta 40.9'a yükseldi ancak eşik değer 50'nin altında kalarak Covid-19 salgını nedeniyle sektördeki faaliyet koşullarının yavaşlamaya devam ettiğini gösterdi. Endeks Nisan'da 33.4 olarak ölçülmüştü. Mayıs'ta takip edilen 10 sektörün çoğunda belirgin yavaşlama sürdü. Giyim ve deri ürünleri en belirgin hız kaybının gerçekleştiği sektör oldu. Üretim dengeleme noktasına ulaştığı kimyasal, plastik ve kauçuk sektöründe ise istihdam, veri serisinin başladığı Ocak 2016'dan beri en güçlü düzeyde art-

"İstihdam Kalkanı" paketi geliyor

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, istihdama yönelik Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın geniş kapsamlı bir paket hazırlığı içerisinde olduğunu açıkladı. Dolmabahçe Ofisi'nde basın mensupları ve ekonomistlerle bir araya gelen Bakan Albayrak, "İstikrar Kalkanı'ndan" sonra "İstihdam Kalkanı" olarak ifade edebilecekleri geniş kapsamlı bir çalışma yürütüldüğünü, bu ay içerisinde gelişmeler olacağını vurguladı. Albayrak, normalleşme süreciyle istihdam konusunun çok daha öne çıkacağını altını çizdi. Küresel ekosistemin içinde tedarik zincirinin çeşitlendirilmesi ihtiyacının Türkiye'nin önünde yeni bir alan açtığını belirten Albayrak, Türkiye'nin önünde pozitif bir dönemin bulunduğunu söyledi. Gerek yerel paralarla ticaret gerek ticaret dengesi konusunun dünyada olduğu gibi Türkiye için gelecek dönemde çok daha öne çıkacak bir husus olduğunu belirten

Hazine
ve Maliye
Bakanı Berat
Albayrak

Albayrak, swap konusunda Merkez Bankası'nın çok yoğun teknik çalışmalar yürüttüğünü kaydetti. Swapı normalleşme araçlarından biri olarak gördüklerini vurgulayan Albayrak, bu sürecin başladığını, ikili görüşmelerin sonuçlarının yakın dönemde neticeleneceğini aktardı. Dolarizasyon riskinin tersi yönünde ciddi bir sürece girildiğini dile getiren Albayrak, faizlerde, kurda, enflasyonda istikrarlı dönemin güçlenerek devam etmesi için disiplinden hiç taviz vermeyeceklerini kaydetti. Yeni Ekonomi Programı'nda yüzde 8.5 olan yılsonu enflasyon hedefinin hala gerçekleştirilebilir olduğunu vurgulayan Albayrak, Temmuz'la enflasyonda trendin aşağı yönlü olduğunu belirtti. İkinci çeyrekte de ekonomik olarak daha az etkilenen ülkelerden olmak için mücadele verdiklerini kaydeden Albayrak, "Üçüncü ve dördüncü çeyreklerle birlikte bu yılı büyüme anlamında olumlu kapatacağımızı düşünüyoruz" ifadelerini kullandı.

ti. Hem üretim hem de yeni siparişler Mayıs'ta da sert yavaşlama kaydederken, buna karşılık bazı firmaların operasyonlarını Mayıs'ta yeniden başlatmasıyla düşüşler daha sınırlı oldu.

ENFLASYONDA GEÇİCİ ARTIŞ

Mart ayından itibaren tüm dünyayı hem sosyal hem de ekonomik anlamda çok büyük oranda olumsuz etkileyen Covid-19 salgınının ekonomik yansımalarının Mayıs'ta da sürmesi Türkiye'nin ihracatını negatif yönde etkilemeye devam etti. Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı verilere göre, Mayıs'ta ihracat bir önceki aya göre yüzde 10.84 artarken, geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 40.9 oranında gerileyerek 9 milyar 964 milyon dolar olarak gerçekleşti. Genel ticaret sistemine göre Mayıs'ta ithalatta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 27.69 azalarak 13 milyar 406 milyon dolara geriledi. Mayıs'ta dış ticaret açığı 3 milyar 442 milyon dolar olarak gerçekleşirken dış ticaret hacmi ise geçen yılın aynı ayına göre yüzde 33.98 azalarak 23 milyar 370 milyon dolar oldu. Nisan'da yüzde 66.3 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı ise Mayıs'ta yüzde 74.3 seviyesine yükseldi.

GÜMRÜKLERDE YENİ DÖNEM

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Twitter hesabından yaptığı paylaşımında tüm dünyayı etkileyen pandemi nedeniyle bir süredir kapalı olan başta Habur ve Gürbulak olmak üzere İran ve Irak'a açılan gümrük kapılarının uluslararası yük taşımacılığına yeniden açıldığını açıkladı. Pekcan, "Covid-19 ile mücadelede tüm dünyada bulaşın yayılım hızının düşmesi, Irak ve İran'da pandeminin etkilerinin azalmış olması sebebiyle daha önce bu ülkelere yönelik uygulanan kısıtlamalar kaldırılmıştır. Böylece, diğer gümrük kapılarımızda uygulanmakta olan sağlık ve güvenlik tedbirleri alınmak suretiyle ticari araç giriş-çıkışlarına yeniden izin verilecektir" denildi.

"NİTELİKLİ ÜRÜN REKABETİ ARTACAK"

İstanbul Kültür Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sinan Alçın, Türkiye ekonomisinde son iki aya ait ihracat verilerinin pandemi etkisinin en net biçimde görüldüğü alan olduğu görüşünde. Türkiye'nin dış ticarete birinci sıradaki partneri olan Avrupa ülkelerinde Mayıs ayı ortasından itibaren kademeli şekilde başlayan normalleşme eğilimlerinin Türkiye'nin ihraç ürünlerine talebin de artması yönünde beklenti doğurduğunu söyleyen Alçın, "Burada önemli olan nokta, talep artışının ihracat potansiyelimizi pandemi öncesiyle karşılaştırıldığında nasıl bir düzeye taşıyacaktır. Burada iki yön düşünebiliriz: Bir tarafta, Çin'den boşalacak yeni tedarik hatlarına yerleşme ihti-

Prof. Dr. Sinan ALÇIN / İstanbul Kültür Üni. Öğretim Üyesi

"Talepteki canlanma enflasyonun yönünü belirleyecek"

Nisan'dan farklı olarak, Mayıs ayı enflasyonu içerisinde gıda ve sağlık harcamalarının etkisinin azalırken, giyim, ulaştırma ve haberleşmenin etkisinin arttığını görüyoruz. Yı-ÜFE'nin yüzde 5.53 seviyesine gerilemesi, mevcut enflasyon içerisindeki maliyet baskısının azalmaya devam ettiğini gösteriyor. Çekirdek enflasyonu yansıtan özel kapsamlı TÜFE göstergelerinden B göstergesinde de aylık artışa rağmen manşet enflasyon verisinin altında seyrediyor. Haziran ile gıda fiyatlarında baz etkisiyle ortaya çıkabilecek gerileme enflasyon üzerinde aşağı yönlü hareket ihtimalini güçlendirirken, ekonomik aktivitedeki canlanmaya bağlı olarak talepteki canlanma enflasyonun yönünü belirleyecek.

Prof. Dr. M. Necat COŞKUN / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisat Bölümü Öğretim Üyesi

"TCMB ihtiyatlı davranmalı"

Ekonomide düşük talebe rağmen enflasyonunun beklentilerin üzerinde gelmesi maliyet baskısı altında olduğunu gösteriyor. Ertelenen fiyat ayarlamalarının yapılacak olması, hızla artan döviz kurunun geçişkenliği, ithal girdi fiyatlarında artış, arz kısıtına bağlı gıda fiyatlarında yükselme ve yapılan vergi düzenlemeleri fiyatlara artış yönünde baskı yaptı. Enerji fiyatlarında görülebilecek olası artışlar da fiyatları yukarı çekebilir. Enflasyonun artış eğilimini koruyacağı ve baz etkisinin sınırlı kalacağı söylenebilir. Merkez Bankası'nın faizleri düşürme yönünde aldığı kararlar, enflasyonla faiz arasındaki farkı açıyor. Merkez Bankası'nın daha ihtiyatlı davranması ve faiz düşürme yanlı politikasını gözden geçirmesi beklenmeli.

mali, ikincisi ise mevcut tedarik pozisyonlarımızı üçüncü ülkelere kaptırma ihtimalimiz. Bu ikisi arasında bir denge oluşurken, orta vadede esas odaklanmamız gereken ortalama ihraç fiyatımızı artıracak biçimde katma değer yaratacak biçimde sektörlerin niteliksel dönüşümüdür.

Ayşe ÖZDEN / A&T Bank Ekonomik Araştırmalar Müdürü

"Yılsonu enflasyon tahminimizi koruyoruz"

Zayıf iç talebe rağmen yüzde 7 oranında artan giyim fiyatlarının etkisiyle enflasyon Nisan'daki yüzde 10.94 seviyesinden Mayıs'ta yüzde 11.4'e yükseldi. Önümüzdeki dönemde enflasyon seyrini bütçe açığındaki artışı sınırlamak amacıyla uygulanan vergi artışları ve kur kaynaklı devam eden maliyet baskısı belirlemeye devam edecek. Biz yılsonu enflasyon tahminimizi yüzde 9 olarak koruyoruz. Para politikası tarafında ise Merkez Bankası'nın 2018 Temmuz'dan beri 1575 baz puan faiz indirimlerine Haziran'da da 25 baz

puan indirim ile devam edeceğini ve yılın geri kalanı için ise faiz indirimlerine ara vereceğini tahmin ediyoruz. Özellikle ana ihracat pazarımız Avrupa Bölgesi'nin koronavirüs salgınından ciddi boyutta etkilenmesi ve arz sorunları ve alım taleplerinin düşmesiyle ihracatın salgın öncesi seviyelere ulaşmasının zaman alacağını düşünüyoruz.

